

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Danel Zenarrutzabeitia Badiola

*Eibar,
Gipuzkoa
(1927-2018)*

Aurkibidea

Biografia

Eibarren jaio zen 1927an, hiru anaiaren artean gazteena. Gerratea zabaldu zenean, familia osoak Eibartik alde egin behar izan zuen Elgoibarko baserri batera lehenengo eta Ermura gero, senideen babesera kasu bietan. Ermuan hiru urtez bizi ondoren, Eibarrera itzuli eta Armeria eskolan ikasi zuen, harik eta lanean hasi arte. El Casco tailerrean lanean zegoen bitartean, DEJ enpresa sortu zuen beste 4 lagunekin batera. Ordutik aurrera, beti ibili izan zen Eibarri eta enpresa munduari lotuta. Politikagintza gustukoa izan zuen bizi guztian: bere gurasoen ildoari jarraituz EAJ-PNV eta Batzokiko kide izan zen gaztetatik, EAJ eta EAren arteko bereizketan EAren alde egin eta Eibarren alderdi horren lehendakari kargua izan zuen; azkenik, Hamaikabat-en aukera hartu zuen. Itziar Alberdi eibartarrarekin ezkondu zen eta lau seme-alaba izan zituzten.

Zintak

AB-869

- **Proiektua:** Egoibarra - Eibartarren Ahotan
- **Elkarrizketatzailea(k):** Bustinduy Arizmendi, Idoia
- **Data:** 2009-12-12
- **Iraupena:** 60 min
- **Euskarria:** MiniDV
- **Kodifikatzailea:** Bustinduy Arizmendi, Idoia

AB-870

- **Proiektua:** Egoibarra - Eibartarren Ahotan
- **Elkarrizketatzailea(k):** Bustinduy Arizmendi, Idoia
- **Data:** 2009-12-12
- **Iraupena:** 60 min
- **Euskarria:** MiniDV
- **Kodifikatzailea:** Bustinduy Arizmendi, Idoia

EIB-050

- **Proiektua:** Ermuko Ahozko Ondarea
- **Elkarrizketatzailea(k):** Gonzalez, Esti
- **Data:** 2008-03-28
- **Iraupena:** 85 min
- **Euskarria:** MiniDV
- **Emalea:** Gonzalez, Esti

EIB-081

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Sarasketa, Ane
- **Data:** 2009-07-13
- **Iraupena:** 62 min
- **Euskarria:** MiniDV
- **Kodifikatzailea:** Goiria Mendiolea, Nerea
- **Transkribatzailea(k):** Altzibar, Maider

EIB-082

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Sarasketa, Ane
- **Data:** 2009-07-13
- **Iraupena:** 35 min
- **Euskarria:** MiniDV
- **Kodifikatzailea:** Sarasketa, Ane

Pasarteak

1. Eibartarren izateko moduaz

- **Erref:** AB-869/001
- **Iraupena:** 0:00:00. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:00:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Herriaren nortasuna

Laburpena:

Eibartarren izateko moduaz

2. Manchobas arkitektuaren ametsa: San Andres elizatik tren geltokira kale zuzen bat egitea

- **Erref:** AB-869/002
- **Iraupena:** 0:00:00. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:00:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Udal langileak

Laburpena:

Manchobas arkitektuaren ametsa: San Andres elizatik tren geltokira kale zuzen bat egitea

3. Alejandro Telleria alkateari egindako kanta

- **Erref:** AB-869/003
- **Iraupena:** 0:00:00. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:00:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Udala
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:

Alejandro Telleria alkateari egindako kanta

4. Arraindegi Kalea

- **Erref:** AB-869/004
- **Iraupena:** 0:00:00. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:00:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Kaleak, plazak

Laburpena:

Arraindegi Kalea

5. Danelen ama kriada udaletxean

- **Erref:** AB-869/005
- **Iraupena:** 0:00:00. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:00:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Udal langileak

Laburpena:

Danelen ama kriada udaletxean

6. Industrias DEJen sorrera: ekintzaileendako garai ona Eibarren

- **Erref:** AB-869/006
- **Iraupena:** 0:00:00. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:00:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:

Industrias DEJen sorrera: ekintzaileendako garai ona Eibarren

7. Alfán sartzea loteria tokatzea bezala

- **Erref:** AB-869/007
- **Iraupena:** 0:00:00. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:00:00

- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria

Laburpena:

Alfan sartzea loteria tokatzea bezala

8. Industrias DEJ: lagunen artean sortzetik 70 langile izan arte

- **Erref:** AB-869/008
- **Iraupena:** 0:00:00. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:00:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Industrias DEJ: lagunen artean sortzetik 70 langile izan arte

9. Lan asko zegoen garaietan frontoia jendez betetzen zen

- **Erref:** AB-869/009
- **Iraupena:** 0:00:00. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:00:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Futbola

Laburpena:

Lan asko zegoen garaietan frontoia jendez betetzen zen

10. Eibarko frontoia

- **Erref:** AB-869/010
- **Iraupena:** 0:00:00. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:00:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Futbola

Laburpena:

Eibarko frontoia

11. Pilota kontuak, Barberito eta Ogeta

- **Erref:** AB-869/011
- **Iraupena:** 0:00:00. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:00:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Futbola

Laburpena:

Pilota kontuak, Barberito eta Ogeta

12. Roberto Txurruka, IDESA eta Chueca sozioa

- **Erref:** AB-869/012
- **Iraupena:** 0:00:00. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:00:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria

Laburpena:

Roberto Txurruka, IDESA eta Chueca sozioa

13. DEJekin batera enpresa asko sortu ziren Eibarren

- **Erref:** AB-869/013
- **Iraupena:** 0:00:00. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:00:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

DEJekin batera enpresa asko sortu ziren Eibarren

14. Kooperatibak, lan asko ekarri zuten

- **Erref:** AB-869/014
- **Iraupena:** 0:00:00. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:00:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak

Laburpena:

Kooperatibak, lan asko ekarri zuten

15. Krisialdi, sindikatu eta greba garaiak; sufrimendu askoko garaia

- **Erref:** AB-869/015
- **Iraupena:** 0:00:00. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:00:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria

Laburpena:

Krisialdi, sindikatu eta greba garaiak; sufrimendu askoko garaia

16. Krisialdiarekin DEJ enpresa saltzea erabakitzen dute

- **Erref:** AB-869/016
- **Iraupena:** 0:00:00. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:00:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Krisialdiarekin DEJ enpresa saltzea erabakitzen dute

17. Enpresa askok behar baino langile gehiago zituzten (grebetan arazo)

- **Erref:** AB-869/017
- **Iraupena:** 0:00:00. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:00:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria

Laburpena:

Enpresa askok behar baino langile gehiago zituzten (grebetan arazo)

18. Alfa kooperatiba, gerra aurretik eta gerra ostean, sozio eta akziodunetz

- **Erref:** AB-869/018
- **Iraupena:** 0:00:00. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:00:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak

Laburpena:

Alfa kooperatiba, gerra aurretik eta gerra ostean, sozio eta akziodunetz

19. Eibarko sozialistak gerra aurrean: Danelen iritzia

- **Erref:** AB-869/019
- **Iraupena:** 0:00:00. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:00:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):**Laburpena:**

Eibarko sozialistak gerra aurrean: Danelen iritzia

20. Toribio Etxebarria eta Edorta Alberdi, Parisera Eusko Jaurlaritzarentzat armak erostera

- **Erref:** AB-869/020
- **Iraupena:** 1:00:00. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 01:00:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Politika eta Franco

Laburpena:

<p>Toribio Etxebarria eta Edorta Alberdi, Parisera Eusko Jaurlaritzarentzat armak erostera.</p>

21. Batzoki zaharra rekisatu eta Zirkulu karlista jarri bertan

- **Erref:** AB-870/001
- **Iraupena:** 0:00:00. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:00:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Jarrera politikoak » Abertzaleak

Laburpena:

Batzoki zaharra rekisatu eta Zirkulu karlista jarri bertan

22. “Flechas y Pelayos”, Armeria eskolan derrigorrezkoa zen

- **Erref:** AB-870/002
- **Iraupena:** 0:00:00. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:00:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

“Flechas y Pelayos”, Armeria eskolan derrigorrezkoa zen

23. Lehen ikurrina Eibarren, Ubitxan. Juanito Beistegi hitzaldiak ematen eta Danel batzokiko lehendakari

- **Erref:** AB-870/003
- **Iraupena:** 0:00:00. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:00:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Jarrera politikoak » Abertzaleak

Laburpena:

Lehen ikurrina Eibarren, Ubitxan. Juanito Beistegi hitzaldiak ematen eta Danel batzokiko lehendakari

24. Mikel Larrañaga alkate, Garaikoetxearen postura eta EAren sorrera

- **Erref:** AB-870/004
- **Iraupena:** 0:00:00. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:00:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Udala
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:

Mikel Larrañaga alkate, Garaikoetxearen postura eta EAren sorrera

25. PNV-EA arteko banaketa: Batzokiko giltza aldatu zuten eguna

- **Erref:** AB-870/005
- **Iraupena:** 0:00:00. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:00:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Jarrera politikoak » Abertzaleak

Laburpena:

PNV-EA arteko banaketa: Batzokiko giltza aldatu zuten eguna

26. PNVtik aldendu eta EAren lehendakari Eibarren

- **Erref:** AB-870/006
- **Iraupena:** 0:00:00. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:00:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Jarrera politikoak » Abertzaleak

Laburpena:

PNVtik aldendu eta EAren lehendakari Eibarren

27. Eibarko ikastolari buruz

- **Erref:** AB-870/007
- **Iraupena:** 0:00:00. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:00:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

Eibarko ikastolari buruz

28. Edorta Alberdi, asko irakurtzen zuen gizona

- **Erref:** AB-870/008
- **Iraupena:** 0:00:00. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:00:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:

Edorta Alberdi, asko irakurtzen zuen gizona

29. Edorta Alberdi, Don Fernando, Eusebio Lafuente, Careaga

- **Erref:** AB-870/009
- **Iraupena:** 0:00:00. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:00:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:

Edorta Alberdi, Don Fernando, Eusebio Lafuente, Careaga

30. Juan San Martin, biajantea eta mendizalea

- **Erref:** AB-870/010
- **Iraupena:** 1:00:00. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 01:00:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:

Juan San Martin, biajantea eta mendizalea

31. 1927an jaioa Arraindi kalean; Arrainditarrak

- **Erref:** EIB-081/002
- **Iraupena:** 0:04:16. **Hasi:** 00:02:00. **Bukatu:** 00:06:16
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):**Laburpena:**

<p>Arraindi kalean jaio zen 1927ko urtarrilaren 3an. Bere izenaren eta azentuazioaren inguruan aritzen da. Arraindi kalea non zegoen kontatzen du eta bertan bizi zirenen izenak eta familiak aipatzen ditu. Oraindik maiatzeko lehenengo larunbatean bazkaria egiten dute Arraindi kalekoek. Arraindi kalean bizi zirenak. Bere familia nolakoa zen, "zein koloretakoa".</p>

Transkripzioa

- Esango destazuz izena ta bi apelliduak lehenengo? Ta nun jaixo ziñan.
- Bai. Danel Zenarruzabeitia Badiola. Baiña Zenarruzabeitia zetiakin, e! Gu urtetan ibili gara cediakin baiña guria izatez apellidua da Zenarruzabeitia. Izena be Danel. Nere aurretik Eibarren, nik dakaten entzutiekin beste bat egon zan Danel. Ez dakit Mujikatarra edo ez zan. Baina gero neu. Ta oin harrezkero askori entzun detset nik hemen pasian nabillenan ta baiña askok... gu beti izan gara Danél, baina Dánel entzuten detset oin askori Dánel, ta ez dakit edo dan Danél edo Dánel.
- Zuk Dánel.
- Ni Danél.
- Danél.
- Danél ni beti.
- Eibarren jaixotakua.
- Bai Arraindi kalia.
- Arraindi kalia.
- Oin ez daon kale bat da oin. Gerratian, gerra ostian, gero, ba, desagertu ein zan ha kalia. Hau oin anbulatorixua badao ba...
- Torrekua?
- Anbulatorixua, hor behekoa. Haren parian euan gure Arraindi kalia. Hortxe hasten zan. Hor kamiñua... anbulatorixua ta kamiñua dao, Toribio Etxebarria. Hor Toribio Etxebarrian azpitan dao errekoa. Gure kalia, Arraindi

kalia, amaitzen zan errekan.

- Urkizutik hasitta edo bestekaldetik?

- Ez, ez. Arraindi kalia zan totaleko transbersala. Elixia, parroixia?

Parrokixian atzeko atetik goittik behera euan kale bat Barrenkalia deitzen jakona eta harek jotzen eban Mariangelara. Mariangela badakizu zein dan?

- Bai, bai.

- Osea, nik situatzeko, galdu barik daren gauzak dira: Aldapatxo, badakizu zein dan Eibarren? Hori Aldapatxo, hori gerra aurrian be hortxe euan hori aldapatxuori, ta horren akaberia Aldapatxotik jasten ziñan Mariangelara. Bueno, ba, hortik Mariangelatik elixara behetik gora zan Barrenkalia. Ta Barrenkalian erdixan euan kale bat, anbulatorixoko horra errekaraz jotzen ebana. Horixe zan Arraindi kalia.

- Bertan jaixo ziñan zu?

- Bai, gu hantxe jaixotakuak. Arraindi kalekuak gu, eibartarrak gu. Oindiok be maietzan lehenengo zapatuan eitten dou Arraindi kalekuok bazkarixa. Ta oin dala urte batzuk, mordua, Ixuan ein genduan bazkarixan, ehun ta piku Arraindi kalia jaixotakuak jua giñan bazkarittara. Eta aurtengo bazkarixan, maietzan zapatuan, hamasei lagun egon giñan.

- Hamasei lagun?

- Hamasei lagun, baiña eibartarrak, e! Oseake... [zertxuak]... kantuari ta... Asun Angera ezautzen dozu? Asun Angera, beti kantuan-ta dabilen andra bat. Ezautu bai ondo, eibartarra, Angera. Ha be gure kalekua. Ana Mari, ha be nere edadekua. Horretxek gaztenok, gure kalekuok horrek; bestiak nausixauak geratzen dianak.

- Ze urtian jaixo ziñan zu Danel?

- Ni 27xan, "el año ventisiete".

- Eta datia?

- E?

- Hilabetia?

- Eneruan 3an.

- Eneruan 3an?

- 3an, bai.

- Ixa-ixa veintiseisian orduan, ez?

- Hori da, ni 27xan.

- Arraindi kalia. Zenbat anai-arreba ziñazien ?

- Gu hiru, hiru anai.

- Hiru anai?

- Bai, hiru anai, bai. Oseake izenak esaten baditturaz hartuko detsazu ze familixa koloretakua izan geikien: Iñaki, Imanol ta Danel.

- Orduan holako izenak eukitzia ez zan, ba, izango...?

- Bueno, ba, hasitta euan... Bueno nik nere adiñetik esango detsut, ez?

Baiña nik ezautu neban batzokixa, ba...

32. Batzokia, frontoia, kooperatiba eta euskal jaiak

• **Erref:** EIB-081/003

• **Iraupena:** 0:01:44. **Hasi:** 00:06:16. **Bukatu:** 00:08:00

• **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak
- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)
- Politika » Jarrera politikoak » Abertzaleak
- Politika » Jarrera politikoak » Alderdien egoitzak

Laburpena:

<p>Lehenengo batzokia non zegoen kontatzen du. Gerra aurrean, beste batzoki berri bat egin zuten egungo Banco Vizcaya dagoen lekuan. Eraikuntza osoa beraiena zen. Kooperatiba propioa ere bazuten. Lehenengo solairuan emakumeak zeuden. Hurrengo solairuan batzokia eta atze aldean frontoia zegoen. Euskal Jaia egiten ziren bertan.</p>

33. Batzokiaren lekuan 'Círculo Carlista'

- **Erref:** EIB-081/004
- **Iraupena:** 0:01:00. **Hasi:** 00:08:00. **Bukatu:** 00:09:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Jarrera politikoak » Karlismoa, liberalismoa
- Politika » Jarrera politikoak » Abertzaleak

Laburpena:

<p>Gerra sasoian batzokia errexisatu egin zuten. Círculo Carlista ipini zen orduan bertan. Orduko batzokira 20 eskailera egon ziren.</p>

34. Urkiola akademia. Ermua, 1.000 biztanleko herri karlista

- **Erref:** EIB-081/006
- **Iraupena:** 0:03:46. **Hasi:** 00:09:14. **Bukatu:** 00:13:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939)
- Politika » Jarrera politikoak » Karlismoa, liberalismoa

Laburpena:

<p>Batzokiaren ondoan Urkiola akademia zegoen. "Círculo Carlistan" agertzen zen idatzi bat gogoratzen du (gazteleraz da). Ermuan bizi izan zen. Ermua herri Karlista zela kontatzen du, baina Ermua asko estimatzen du, bereziki maite du herri hori. Gerra sasoiko kontuak aipatzen ditu.</p>

35. Eusko Jaurlaritzaren izenean armak erostera

- **Erref:** EIB-081/010
- **Iraupena:** 0:01:52. **Hasi:** 00:16:35. **Bukatu:** 00:18:27
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Armagintza
- Politika » Jarrera politikoak » Abertzaleak

Laburpena:

<p>Bere emaztea nola ezagutu zuen kontatzen du. Abertzalea zela ere kontatzen du. Bere emaztearen aita Eduardo Alberdi izan zen. Eusko Jaurlaritzaren izenean armak erostera bidali zituen Eduardo Alberdi eta Toribio Etxebarria. Eduardo Alberdi Euskadi Buru Batzarrean egongo zela orduan uste du.</p>

36. Mercedes Kareaga mitinlari abertzalea eta bere anaia Mateo errepublikazalea

- **Erref:** EIB-081/011
- **Iraupena:** 0:01:30. **Hasi:** 00:18:27. **Bukatu:** 00:19:57
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Jarrera politikoak » Emakumeak politikan
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak
- Politika » Jarrera politikoak » Abertzaleak
- Politika » Jarrera politikoak » Errepublikanoak

Laburpena:

<p>Bere emaztea politika giroan gogorra zen. Emakumeen lokala zegoen batzokian. Eibarko emakume ezaguna bat, Mercedes Kareaga izan zen, Eusko Alderdi Jeltzaleko mitinlaria, Danelek ez zuen pertsonalki ezagutu umea baitzen. Bere neba, Mateo, bai ezagutu zuen, Mateo aldiz errepublikazalea zen.</p>

37. Gerraosteko emakumeak politikan

- **Erref:** EIB-081/012
- **Iraupena:** 0:01:18. **Hasi:** 00:19:57. **Bukatu:** 00:21:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Jarrera politikoak » Emakumeak politikan
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak
- Politika » Jarrera politikoak » Abertzaleak

Laburpena:

<p>Gerraostean emakumeek pisu berezia zuten, mugimendu berri bat izan zela uste du berak. Bazeuden Mercedes Kareagaz gain emakume gehiago ere, izenak aipatzen ditu: Garatetarra, Maria Parder… Hala ere Mercedes Kareaga izan zen alderdi barruan burukidea.</p>

38. Gerra aurreko kaleak, dendak... Erreka eta Ardantzako iturria

- **Erref:** EIB-081/013
- **Iraupena:** 0:02:53. **Hasi:** 00:21:15. **Bukatu:** 00:24:08
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Kaleak, plazak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Merkataritza, dendak (kokapena)

Laburpena:

Untzaga Arraindi kaletik hurbil zegoen. Kale, taberna zein denda askotako aipamenak zein azalpenak ematen ditu. Erreka eta Ardantzako iturria ere aipatzen ditu.

39. Indianoko palazioa

- **Erref:** EIB-081/014
- **Iraupena:** 0:04:16. **Hasi:** 00:24:08. **Bukatu:** 00:28:24
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Kaleak, plazak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak

Laburpena:

<p>Errekatik jarraituta, gaur egun Telefonica-ko eraikina dagoen lekuan, hareatza zegoen, presatxo bat moduan, igerian egiteko aproposa. Urkizuko parkea ere erreka zen. Gaur egun Bolera dagoen lekuan Indianoko palazioa zegoen; Aldapatxon zeukan sarrera, eta tren-geltokia dagoen lekuan ortuak zituen Ardantzara arte. Bere ustez gaur egun monumentu historikoa izango litzateke. Palazioaren ugazabak Eibarko Iraolagoitiarrak zirela entzunda du. Gisasolak, "Txomingillu" gaitzizendun Eibarko bitxigileak, erosi zuen gerora eraikina.</p>

40. Pantaleon, Indianokua palazioko ortuko arduraduna. Gaztetako bihurrikeriak.

- **Erref:** EIB-081/015
- **Iraupena:** 0:02:02. **Hasi:** 00:28:24. **Bukatu:** 00:30:26
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak

Laburpena:

<p>Indianeko ortuko arduradunak, Pantaleonek, etxetxo bat zeukan Mekolan, ertz-ertzean. Pantaleornn iloba bat, Zuazua, ere aipatzen du. Beraiek hormatik igo eta fruta lapurtzen zuten jolas modura. Eibarko kaletarrak beti oso batuta egon direla aipatzen du, gaztetako lagun batzuen, beste kaletar batzuen izenak aipatzen ditu.</p>

41. Carral familia

- **Erref:** EIB-081/016
- **Iraupena:** 0:02:03. **Hasi:** 00:30:26. **Bukatu:** 00:32:29
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak
- Aisia » Kirola » Pilota
- Aisia » Kirola » Boxeoa
- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak

Laburpena:

Arraindi kalean Carraldarrak bizi zen. Haietako anaia bat, [Kanpolo], boxeolari

ospetsua izan zena. Beste anaia bat pilotari ezaguna izan zen, Alejandro. Carraldarrek eskopeten tailer bat zuten. Jardinetatik saihasbidera zoazela dagoen txalet bat Carraldarren aitak eraiki zuen gerra aurretik. Familia horretako anai-arrebak aipatzen ditu.

42. Prokuradorea Arraindin

- **Erref:** EIB-081/017
- **Iraupena:** 0:01:09. **Hasi:** 00:32:29. **Bukatu:** 00:33:38
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:

Arraindi kalean bizi izan zen gero "Procurador en Cortes" izango zena, Ignacio Anitua. Haren semeak aipatzen ditu. Zentzudun asko bizi zirela Arraindi kalean dio.

43. Bonbardaketa ostean sei hilabetez Elgoibarko San Lorentzon

- **Erref:** EIB-081/019
- **Iraupena:** 0:03:40. **Hasi:** 00:34:32. **Bukatu:** 00:38:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939)
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Kaleak, plazak

Laburpena:

<p>Ardantzako iturrian harrapatu zuen bonbardaketak, handik kalerik kale egin zuen alde (kale-izenak aipatzen ditu). Beraien aitak, bere anaia Imanol eta bera ama zenaren etxera eraman zituen Elgoibarko San Lorentzora. Sei hilabetez egon ziren han, aita, beste anaia eta izeko Eibarren zeudela. Elgoibarren faxistak zeuden eta Eibarren gobernukoak. Bitartean Elgoibarko San Lorentzoko eskolara joan zen. Apirilaren 26an Eibarko "liberazioa"n bueltatu ziren Eibarrera, eta Arraindi kalea ez zegoenez jada, Ermura joan ziren bost urtez, hamar urtetatik hamabost urtetara arte.</p>

44. Ermuko "Rancho" etxearen nondik norakoak

- **Erref:** EIB-081/020
- **Iraupena:** 0:02:00. **Hasi:** 00:38:12. **Bukatu:** 00:40:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Gaitzizenak
- Baserría » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Gerratik itzulera

Laburpena:

Ermutik Eibarrera bueltatzerakoan Txantxazelaira. Armeria eskolan aritu ostean "Olabe Solozabal y Compañía"n, Kaskon, hasi zen lanean. Aitonagandik datorkio familiari "Pepitxua" gaitzizena. Ermuko etxean bizi zen bere aitonaren

arriba, eta etxeari "Rancho" deitzen zioten, bertako alabaren senarra Pancho Villarekin egon zelako Mexikon, eta lortutako diruarekin egin zuen etxea.

45. Soldadutzara boluntario; tailerra sortu zutenekoa

- **Erref:** EIB-081/022
- **Iraupena:** 0:02:16. **Hasi:** 00:41:10. **Bukatu:** 00:43:26
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Boom industrialak
- Ohiturak eta bizimodua » Soldadutza

Laburpena:

<p>"Olabe Solozabal y Compañía", Kaskon, bost-sei urtez aritu zen lanean. 1948an boluntario joan zen soldadu, lehenago bukatzeko. Abiazioan ibili zen. Sasoi hartan ez zegoen lan bila ibili beharrik, bazegoen nahikoa lan eta. Beraiek hiru lagunaren artean sortu zuten euren tailerra. Norbere negozioa sortzeko sasoi ona izan zen.</p>

46. Industrias Dej-en sorrera

- **Erref:** EIB-081/023
- **Iraupena:** 0:02:38. **Hasi:** 00:43:26. **Bukatu:** 00:46:04
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Boom industrialak

Laburpena:

<p>"Industrias Dej" hasiera batean Errekatxun jarri zuten tailerra. Zazpi eta erdietan "Kasko"tik irten eta hara joaten ziren hamaikak arte-edo. Gero Karmen kalean zabaldu zuten berria. Trokelak egiten zituzten hasieran eta gero piezak ere bai, motorrentzat-eta. Eskaera asko izaten zituzten eta arrakasta asko. Norbere negozioa sortzeko sasoi ona zela dio.</p>

47. Frontoian diru asko jokatzeko

- **Erref:** EIB-081/024
- **Iraupena:** 0:04:13. **Hasi:** 00:46:04. **Bukatu:** 00:50:17
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Pilota

Laburpena:

Frontoia beti egoten zen beteta pilota partiduetan. Industrial asko zegoen Eibarren eta jendeak dirua zeukan eta zer edo zer jokatu egin behar izaten zen. Apustua nola egiten zuten kontatzen du. Gaur egun aldiz frontoira joatea oso garestia dela deritzo. Lehengo eta gaur egungo garaian konparatzen ditu.

48. Lehenagoko pilotariak

- **Erref:** EIB-081/025
- **Iraupena:** 0:00:35. **Hasi:** 00:50:17. **Bukatu:** 00:50:52

- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Pilota

Laburpena:

Lehenagoko pilotariak aipatzen ditu: Arriaran II, Barberizo, Soroa... beranduago Tapia anaiak, Ogeta, Garzia Ariño...

49. Industrias Dej asko handitu zen

- **Erref:** EIB-081/026
- **Iraupena:** 0:01:40. **Hasi:** 00:50:52. **Bukatu:** 00:52:32
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Erreminta-makinak
- Ekonomia eta industria » Boom industrialak

Laburpena:

<p>Tailerra zabaldu zuenean bi-hiru makinekin moldatzen ziren. Sasoi hartan sortutako beste enpresa batzuk aipatzen ditu, haienezako egin baitzuten lan. Ia laurogei beharginetara ere heldu ziren. Bertan bizitakoak momentu txarrak aipatzen ditu: krisia, grebak…</p>

50. Krisi eta greba garaiak

- **Erref:** EIB-081/027
- **Iraupena:** 0:02:58. **Hasi:** 00:52:32. **Bukatu:** 00:55:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak

Laburpena:

Krisi eta greba garaiak ugazabentzat sasoi eskasa izan zen. Sindikatuekin grebak-eta hasi ziren, komiteak ugazabekin batzen hasi ziren desadostasunak konpontzeko. Metal arloko "Convenio provincial" aipatzen du, patronalak eta sindikatuak akordio batera heldu behar zirenekoa zein pertsonak mailan egiten ziren eskaerak. Sasoi hartako grebak oso mingarriak izaten zirela dio. Trantsizio garaiko garaiak ere aipatzen ditu.

51. Izeko "Pantaloneria"

- **Erref:** EIB-081/030
- **Iraupena:** 0:01:41. **Hasi:** 00:58:35. **Bukatu:** 01:00:16
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Sastreak, jostunak

Laburpena:

Bere izeko Eleuteria, amaren papera bete zuena, "Pantaloneria" zen, prakak egiten zituen. Etxean egiten zuen lan. Josteko makinaz eta eskuz egiten zuen dana. Jendea etxera joaten zitzaion.

52. Ermuko kale-baserrien izen batzuk

- **Erref:** EIB-082/002
- **Iraupena:** 0:00:25. **Hasi:** 00:02:30. **Bukatu:** 00:02:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:

Ermuko kale-baserriak aipatzen ditu.

53. Arraindi kalea erreta

- **Erref:** EIB-082/005
- **Iraupena:** 0:01:28. **Hasi:** 00:05:40. **Bukatu:** 00:07:08
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Gerratik itzulera

Laburpena:

<p>Gerratik bueltatu zenean, Eibar nola aurkitu zuten kontatzen du Danelek. Arraindi kalea guztiz erre zuten eta komentua ere aipatzen du.</p>

54. Urbano Manchobas arkitektuaren ametsa

- **Erref:** EIB-082/006
- **Iraupena:** 0:04:02. **Hasi:** 00:07:08. **Bukatu:** 00:11:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Kaleak, plazak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak

Laburpena:

Urbano Manchobas arkitektoa zegoen Eibarren, ermuarra zen. Urbano Manchobas arkitektoak Eibarren egiten zuen lan, hirigintzan. Gerratean Venezuelara joan zen eta bertan hil zen. Danelek aitonari entzundako gertaerak ekartzen ditu gogora. Urbano Manchobasen ametsa zein zen kontatzen du: Eibarko San Andres elizaren atzeko ateetatik tren geltokiko erlojua ikusi zedila nahi zuen. Zuzen-zuzenean, parez pare daudela ateak eta tren-geltokiko erlojua. Inguru guzti hori nolakoa zen kontatzen du.

55. EAJko lehendakari

- **Erref:** EIB-082/009
- **Iraupena:** 0:00:45. **Hasi:** 00:23:30. **Bukatu:** 00:24:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Jarrera politikoak » Abertzaleak

Laburpena:

Eibarren EAJ alderdiko lehendakaria izateko Andoni Garmendiak konbentzitu zuen.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-01-16

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com